

خبرهای برگزیده قضایی

ضرورت ارزیابی هویتی و مالی افراد در زمان درخواست

دسته چک

کمالیپور، عضو هیات رئیسه کمیسیون قضایی: افراد در زمان درخواست برای دریافت دسته چک از نظر هویتی و همچنین تمول اقتصادی باید ارزیابی شوند در غیر این صورت روند چک‌های برگشتی سیر صعودی پیدا می‌کند. در طرح اصلاح قانون چک، اجرائیات را به جای اینکه به محاکم بدهیم و باعث افزایش پرونده‌های حقوقی و قضایی در کشور شود، اجرای آن‌ها به بانک‌ها واگذار و نهایتاً یک ضمانت اجرایی هم گذاشته شده است. در ۷ ماهه سال جاری در حدود ۱۷ میلیون چک برگشتی در کشور داشتیم که این میزان به اذعان کارشناسان بانکی تنها ۵ درصد چک‌های صادره در دست مردم است.

منبع خبر: **خانه ملت**

رانت خواری جرم می‌شود!

خداییان، معاون حقوقی قوه قضائیه: در لایحه اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری مقررات جدیدی برای رانت خواران و ویژه خواری‌ها و به طور کلی کسانی که از موقعیت و پست خود سوء استفاده می‌کنند، پیش بینی شده است. در حال حاضر موضوع رانت خواری و جرائم و مجازات مرتبط با آن در حالت پیش نویس قرار دارد و هنوز نهایی نشده است.

منبع خبر: **مهر**

استعلام چک‌های مفقودی و سرقتی ممکن شد!

ساوری، مدیر کل پیشگیری‌های وضعی معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه: در سامانه چک‌های سرقتی اگر فردی چکش مفقود شود یا مورد سرقت قرار گیرد می‌تواند بلافاصله در این سامانه این موضوع را اعلام کند تا سایر مردم از این موضوع آگاه شوند. در بخش دیگر این سامانه مردم می‌توانند قبل از انجام هرگونه معامله‌ای نسبت به مفقودی یا سرقتی بودن چک صادر شده استعلام بگیرند و در صورت اینکه این چک سرقتی و یا مفقودی اعلام شده بود از دریافت آن خودداری کنند لذا با استفاده از این سامانه مردم می‌توانند مطلع شوند که آیا این چک مفقودی و سرقتی است یا نه.

منبع خبر: **ایسنا**

آغاز به کار نظام ارزیابی الکترونیکی عملکرد کارکنان اداری

قوه قضائیه

میر حسینی، مدیرکل نظارت و ارزشیابی کارکنان اداری قوه قضائیه: با ابلاغ معاون منابع انسانی قوه قضائیه اجرای ارزیابی الکترونیکی در دستور کار دادگستری‌های سراسر کشور از اول آذر ماه قرار گرفته است. در ارزشیابی کارکنان اداری مسئولیت ارزیابی کارکنان، نظارت بر رفتار و عملکرد و همچنین پاسخگویی به شکایات مردم از کارکنان اداری سه وظیفه عمده‌ای است که در اداره کل نظارت و ارزشیابی کارکنان اداری قوه قضائیه دنبال می‌شود. برای ارزیابی رفتار و عملکرد کارکنان از یک نظام واحد براساس اطلاعات جمع‌آوری شده از حدود ۴۰ هزار نفر از کارکنان اداری استفاده شده است، سعی شده است که ارزیابی‌ها با یک داوری منصفانه انجام شود.

منبع خبر: **میزان**

اخذ تاییده‌های صدور دسته چک متمرکز می‌شود

نوروزی، سخنگوی کمیسیون قضایی: براساس ماده دوم طرح اصلاح قانون چک که در کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس مصوب شده، تاییدیه‌های صدور دسته چک، تقریباً متمرکز می‌شود که بیانگر این نکته است اگر کسی در یک بانک چک برگشتی داشته باشد تا سه سال دیگر براساس نظر بانک مرکزی نمی‌تواند از هیچ بانک دیگری دسته چک دریافت کند. متمرکز شدن موضوع تاییدیه برای صدور دسته چک در راستای بازگشت اعتبار به دسته چک و نظام‌مند کردن سیستم بانکی کشور محسوب می‌شود.

منبع خبر: **خانه ملت**

اول وکالت بعدا قضاوت!

نوروزی، سخنگوی کمیسیون قضایی: برای استخدام قاضی باید شرایطی در نظر گرفته شود که قاضی حداقل پنج سال تجربه وکالت داشته باشد و اگر در طول این مدت حتی یک اخطار در پرونده‌اش نبود در ادامه به کار قضاوت بپردازد. همچنین کسی که قرار است در کلان شهرها بخصوص تهران قضاوت کند باید ۱۰ سال در شهرستان‌های دیگر سابقه قضاوت داشته باشد تا مشکلاتی که امروز شاهد آن هستیم دیگر پیش نیاید. اکنون وضعیت به گونه‌ای شده که دیگر چیزی برای دستگاه قضایی و وکالت باقی نمانده، باید این شیوه اصلاح شود.

منبع خبر: **ایسنا**

تجربه موفق اصلاح قانون اجاره در کاهش دعاوی، پیش روی اصلاح قانون چک

چکیده:

بخشی از اطاله دادرسی و بار پرونده دادگاه‌ها ناشی از رویه‌های ناکارآمد رسیدگی به دعاوی در دادگاه‌های حقوقی است که اقدام جهت تامین حقوق خواهان را منوط به رسیدگی اولیه قضایی می‌کند، در حالی که با الگوبرداری از مدل حاکم بر قانون روابط موجرو مستاجر یعنی مدل ترکیبی رسیدگی شکلی و دستور موقت اجرا در برخی دعاوی حقوقی از جمله دعاوی مطالبه وجه چک، می‌توان اطاله دادرسی را کاهش داد.

عدم وجود رویکرد فرایندی و سیستماتیک در طراحی برخی رویه‌های قضایی و رسیدگی در دادگاه‌ها، کارآمدی نظام قضایی در رسیدگی سریع و عادلانه به اختلافات را دچار چالش کرده است و حتی در پاره‌ای از مواقع منجر به تضییع حقوق افراد می‌شود. یکی از معروف‌ترین مصادیق این ضعف فرایندی، رویه رسیدگی به دعاوی مطالبه وجه چک در دادگاه‌های حقوقی است. بر اساس رویه موجود، دارنده چک (ذی حق) با مراجعه به دادگاه و تنظیم دادخواست مربوطه و پرداخت هزینه دادرسی اقامه دعوا مینماید و بعد از صرف یک تا دو سال زمان و هزینه کرد حدود ۱۲ درصد مبلغ چک (با توجه به هزینه‌های دادرسی، تجدید نظر و اجرای حکم) به حق خود دست پیدا می‌کند. این در حالی است که اگر چک و گواهی عدم پرداخت صادره توسط بانک، مدرک و سندی دال بر بدهکاری صادرکننده چک تلقی شود، فرایند و رویه رسیدگی به دعاوی مطالبه وجه چک کارآمدتر خواهد شد. با ایجاد چنین تلقی نسبت به چک، دادگاه می‌تواند به جای رسیدگی ماهوی در بدو امر، از طریق رسیدگی شکلی اصالت چک برگشتی را احراز کرده و پس از آن قاضی می‌تواند از ظرفیت‌های حقوقی دستور موقت استفاده کرده و دستور اجرای چک را صادر کند. بدیهی است که با اعمال چنین تحولاتی، رسیدگی ماهوی به دعاوی مطالبه وجه چک تنها در صورتی انجام می‌شود که صادرکننده چک نسبت به اجرای چک اعتراض مستدل داشته باشد و دادخواست لازم را به دادگاه ارائه کند. چنین تحولی در رویه‌های قضایی مسبوق به سابقه است و سیر تحول قانون «روابط موجرو مستاجر» کارآمد بودن آن را نشان می‌دهد. بنابراین بررسی تحولات قانون روابط موجرو مستاجر می‌تواند به فهم بیشتر ضعف‌های رویه رسیدگی در خصوص دعاوی مطالبه وجه چک و راهکارهای اصلاح آن کمک کند.

رسیدگی اولیه در دعاوی موجرو مستاجر محدود به موارد شکلی است

مشخص نبودن مبنا و نحوه‌ی تشخیص رابطه حقوقی بین موجرو (صاحب ملک) و مستاجر یکی از ضعف‌های قانون سابق در خصوص روابط موجرو مستاجر بود که رویه رسیدگی قضایی را تحت الشعاع قرار می‌داد و رسیدگی ماهوی به دعاوی مربوطه را لازم می‌نمود. به همین دلیل قانونگذار در سال ۱۳۷۴، تشریفات تنظیم اجاره‌نامه عادی را در اصلاح قانون «روابط موجرو مستاجر» مشخص کرد. بر اساس اصلاحات صورت گرفته، قراردادهای

عادی اجاره باید مشتمل بر مدت اجاره و امضای موجرو، مستاجر و دو نفر شهود باشد و در دو نسخه تهیه گردد.

ضابطه‌مند شدن رابطه حقوقی موجرو مستاجر، دادگاه را از ارزیابی‌های ماهوی فارغ کرده و این امکان را فراهم می‌کند که از طریق ارزیابی شکلی مدارک و مستندات نسبت به موضوع اعلام نظر کند. بنابراین با اصلاح قانون روابط موجرو مستاجر برخی از رویه‌های زائد در رسیدگی به دعاوی مربوطه حذف شده است که دستاورد بزرگی برای قانونگذار تلقی می‌شود.

کاهش اطاله دادرسی در دعاوی موجرو مستاجر به واسطه جابه‌جایی بار اثبات

قبل از اصلاح قانون روابط موجرو مستاجر، تخلیه ملک اجاره‌شده منوط به پایان رویه رسیدگی در دادگاه و اخذ حکم تخلیه بود. این رویه در سال ۱۳۷۴ اصلاح شد که بر اساس اصلاحات صورت گرفته، در صورتی که اجاره‌نامه عادی باشد (قولنامه تنظیمی توسط بنگاه مشاور املاک) تخلیه ملک از طریق تقدیم تقاضای تخلیه به مرجع قضایی و به دستور مقام قضایی اجرا خواهد شد. قابل ذکر است که بر اساس ماده ۵ قانون مذکور، هرگونه ادعای احتمالی مستاجر مبنی بر داشتن حقی نسبت به ملک یا مالک نمی‌تواند مانع اجرای دستور تخلیه شود و مستاجر باید ادعای خود را به صورت مستقل در دادگاه طرح کند. همچنین مطابق ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی قانون روابط موجرو مستاجر مصوب ۱۳۷۴، رسیدگی به درخواست تخلیه توسط مقام قضایی نیازمند تقدیم دادخواست و رعایت تشریفات آئین دادرسی نیست. بنابراین، مقام قضایی باید پایان مدت اجاره را از روی مفاد سند احراز کند و دستور تخلیه بدهد.

قابل ذکر است که رسیدگی ماهوی در دادگاه منوط به تقدیم دادخواست است که آیین دادرسی ویژه از جمله احضار دو طرف و رسیدگی به دلایل مدعی و دفاع‌های منکر دارد. بنابراین، رسیدگی ماهوی ماه‌ها طول خواهد کشید. به منظور حل این موضوع، یکی از مهمترین ابتکارات قانونگذار در اصلاح قانون روابط موجرو مستاجر این است که دستور اجرا در مورد درخواست تخلیه را در شمار دستورهای اجرایی یا موقت دادگاه آورده و حکم تلقی نکرده است. به عبارت دیگر، قانونگذار دستور اجرا را منوط به رسیدگی ماهوی نکرده است.

با توجه به آن چه گفته شد، رویه قضایی در بسیاری از دعاوی حقوقی خصوصاً دعاوی مطالبه وجه چک نیازمند بازنگری و اصلاح به نفع فرد ذی حق است تا بدین طریق ضمن کاهش اطاله دادرسی، از انباشت پرونده در دادگاه‌ها و تبعات اقتصادی و اجتماعی آن نیز جلوگیری شود. به همین منظور لازم است رسیدگی اولیه به دعاوی مطالبه وجه چک شکلی باشد و پس از احراز اصالت چک، دستور اجرای آن توسط دادگاه صادر شود. بنابراین، انتظار می‌رود نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی طرح اصلاح قانون چک، توجه ویژه‌ای به رویه رسیدگی به دعاوی مربوطه داشته و اصلاح آن را مدنظر قرار دهند.